

Es un dels més complets escriptors de tota la literatura catalana el descobriment del qual cal fer-lo, malauradament, fora de Lleida, tot i ésser ell lleidatà de naixença. Manuel de Pedrolo és un cas d'escriptor nat, vocacional, per al qual escriure és viure, i viceversa. Neix el 1918 en un poblet segarrenc, de família afermada a Tàrraga, població on passa els anys fins a la guerra. Després de feta la guerra, es trasllada a Barcelona i, totalment desconegut, seguint un camí difícil, treballa la llengua, escriu molt i no és donat a conèixer fins el 1952, en què li és atorgat un premi de narracions, que de cap manera no poden considerar-se primerenques o imperfectes: són ja madures, molt robustes. A partir d'aleshores la crítica alerta espera amb fonamentada atenció cada nova aparició a les llibreries de Manuel de Pedrolo: durant uns anys acumula premis literaris: "Victor Català", "Joan Santamaria", "Joanot Martorell" i "Sant Jordi". Escriu moltes ~~novel·les~~ ^{novel·les} que, degut a les circumstàncies, o no es publiquen, o es publiquen d'una manera sincopada i sense mantenir una correlació cronològica: "Es vessa una sang fàcil" "Crèdits humans" "Violació de límits" "Un món per a tothom" "Domicili provisional" "Estrictament personal" "L'inspector arriba tard" "Una selva com la teva" "Balanz fins a la matinata", "Cendra per Martina" "M'enterro en els fonaments" "A cavall de dos cavalls" "Elena de segona mà"... Pedrolo té, ultra la gran quantitat de novel·les i narracions publicades, moltes obres inèdites, sèries novel·lesques, ~~manuscrites~~ que, el dia que es publiquin, donaran idea de la tasca exigent i colossal en dimensió i profunditat d'aquest autor del qual entre nosaltres ben poca notícia es té.

Pedrolo és alhora un poeta molt profund, de motivacions morals. Tota la seva obra és la d'un moralista, dotat d'un humanisme molt directe, en què l'opressió de l'home per l'home adquireix una al·lucinant obsessió. Aquest problema tan viu en el nostre món modern, i que de tan a prop ens ateny, aconseguix caracter de denúncia ^{nan} sagnant en una obra ^{aspra} ~~manuscrita~~, duríssima i difícil: "Totes les bèsties de càrrega". Alhora, el teatre de Pedrolo, ~~manuscrit~~ basat en simbolismes derivables de situacions límit, és d'una gran eficàcia i d'una desoladora virulència: "Cruma" "Homes i No" "Tècnica de Cambra", en són proves suficients.

Pedrolo ha estat traduït a les principals llengües europees. És un autor generalitzador, que defuig tota adscripció provinciana. La llengua, per a ell, és la de l'home concret, pertanyent a una comunitat; en aquest sentit dona el seu testimoni d'abast universal fora de tot localisme i en la seva llengua, que serveix amb dignitat i exigència. El seu prestigi és assegurat avui dia fora de tota minimització, perquè la irreductible entesa de les seves conviccions morals no ha vacil·lat en cap moment.